

Preek bij Mc 6,6b-13 (en Ef 1,1-14 en Jes 52,1-6)
op zondag 14 juli 2024 / 4de vd zomer
in de Agneskerk te Goutum

Bij het laten klinken van alle drie in het oecumenisch leesrooster geagendeerde lezingen (waar best veel voor te zeggen is) kan vanmorgen bij u als eerder ook bij mij de vraag opkomen, hoe deze combinatie tot stand gekomen is. Wat heeft de roostermakers tot deze combinatie gebracht? Wat is het mogelijke verband?

Dikwijls is dat niet zomaar op het eerste gehoor of bij een eerste lezing te achterhalen en misschien hoeft dat trouwens ook niet. In elk geval is het voor een predikant zo goed als ondoenlijk, om ze alle drie in een niet te lange preek tot hun recht te laten komen. Daar waag ik mij dan ook maar niet aan in deze dienst, waarin anders dan meestal ook nog dankmaal gehouden wordt, eucharistie gevierd. Ik beperk mij daarom tot het maken van slechts enkele opmerkingen bij de profetenlezing en het epistel, om dan iets langer stil te staan bij het evangelie.

In Jesaja 52 hoorden wij een royale bevestiging van de beginwoorden van het tweede deel van dat grote Jesajaboek (in Jes 40): *Troost, troost mijn volk, zegt jullie God. Spreek Jeruzalem moed in, maak haar bekend dat haar slavendienst voorbij is, dat haar schuld is voldaan, omdat zij een dubbele straf voor haar zonden uit de hand van de HEER heeft ontvangen.*

Wat wij vanmorgen hoorden eindigt heel mooi als volgt: *Op die dag zal mijn volk mijn naam kennen, beseffen dat Ik het ben die zegt: 'Hier ben Ik'.* Hij is de HEER die zijn volk bevrijdt; daar is Hij God/goed voor en daar mag geen enkele twijfel over bestaan.

In het begin van het epistel hoorden we de zogenoemde 'apostolische groet' terug, die nog altijd aan het begin van onze kerkdiensten klinkt. Die groet wordt gevolgd door één hele lange zin (die in het Grieks duurt van het 3de t/m het 14de vers), waarvan de vertalers van het NBG m.h.o. op de leesbaarheid een behapbaar zestel heeft gemaakt. Daarin wordt om te beginnen God gezegend, omdat Hij óns in onze eenheid met Christus zozeer gezegend heeft. 'Ons' dat zijn dan zowel de joden als de vele niet-joden/heidenen die (ook in Efeze) in Jezus zijn gaan geloven en derhalve deel uitmaken van zijn lichaam op aarde: de kerk.

De (in onze vertaling) daarop volgende zinnen beginnen dan steeds met 'In Christus' c.q. 'In Hem'. Ons kind van God zijn, onze genadige verlossing, onze uiteindelijke bestemming, ons leven in de (heilige) Geest, dat alles hebben wij door Hem/Christus aan God te danken, die dit volgens de brieveschrijver (Paulus of een leerling van hem) al van oudsher zó en niet anders heeft gewild. En dat moet voor wie dat ook geloven kan een hele troost zijn.

In het evangelie, dat (goed om te beseffen) later dan deze brief geboekstaafd is, gaat Marcus zogezegd even terug in de tijd, toen Jezus zijn leerlingen van het eerste uur 'begon' uit te zenden (staat er eigenlijk). Toen al, dus, naar (toen nog) hun eigen volksgenoten. Door Hemzelf gemachtigd, dat wel, maar zonder Hem erbij, als een soort van stage, zeg maar.

Geschoeid en aangekleed, jawel, maar zonder bagage (als overbodige ballast). Geen brood, geen geld, maar wel een stok. Een 'derde been' (zoals ik de mijne wel noem, als ik voor een lange wandeling ga) of ook 'om de hond te slaan', als het nodig mocht zijn.

Zij zullen een beroep moeten doen op de gastvrijheid van de mensen en (evenals Jezus zelf steeds doet) hen oproepen, om zich te bekeren, dat is: zich te richten op het komende koninkrijk van God. Ook verzorgen ze de zieken met olie (die ze niet hadden meegebracht, maar die kennelijk altijd wel aanwezig is). Ze maken hen beter én (dat staat voorop en werd des-tijds bij hun aanstelling ook al van ze gevraagd) ze moeten hen bevrijden/losmaken van 'onreine' of 'boze' geesten of zelfs 'demonen'.

Wat trouwens die gastvrijheid of ontvankelijkheid betreft: als hun die niet geboden wordt (als hun voeten dus niet gewast hoeven te worden) en er niet naar hen geluisterd wordt, kunnen ze als bevestiging daarvan het stof van hun voeten schudden en gewoon verder trekken. Zoals Jezus zelf ook doet, als Hij niet welkom is.

Dan kom ik tenslotte nog even op die onreine geesten, waarvan sprake is en waarover Jezus' leerlingen macht gekregen hebben, om ze te verdrijven, uit te bannen. [Tussen haakjes: In onze tijd doen wij dat niet meer door zomaar onaangekondigd twee aan twee langs de deuren te gaan; dat is ondertussen een achterhaalde, ongepaste en ook zinloze onderneming naar mijn idee.]

Onreine, onzuivere of kwade geesten, die dus het tegenovergestelde zijn van de heilige Geest en van de gezindheid van Jezus Christus, kunnen zich overal waar de sfeer niet deugt voordoen, overal waar iets gebeurt waarvan je kan zeggen (met Trouw-columnist Stevo Akkerma): het klopt misschien wel, maar het deugt niet.

Onreine geesten kunnen huizen in de woningen van mensen, in hun kantoren en bedrijven, in hun scholen en universiteiten, in hun theaters, hun uitgaansgelegenheden, in hun regeringsgebouwen en ook in hun kerken; ze kunnen rondwaren op de straten en pleinen van hun steden, op hun sportterreinen, op hun treinstations en autowegen, ja, waar niet eigenlijk?

En zeg maar gerust, dat wij er eigenlijk niet minder dan een dagtaak aan hebben, om daar met hart en ziel en met al wat in ons is tegenin te gaan. Tegen de harteloosheid, de hardvochtigheid en het geweldsdenken, tegen de onverschilligheid en het cynisme, de achterdocht, de schijnheiligheid en de vooringenomenheid, tegen de moedeloosheid, het noodlotsdenken, de zwartgalligheid en hopeloosheid, om zo maar eens een aantal van die onreine geesten te noemen.

Laten we trouwens niet vergeten, dat zulke geesten wel allemaal 'mensgebonden' zijn; ze waren weliswaar rond, in onze eigen gelederen en daarbuiten in de maatschappij en in de media wereldwijd, maar ze huizen als het er op aankomt toch altijd wel in óns, in de mensen, die daar persoonlijk soms heel erg onder te lijden hebben en er gewond en ziek van kunnen worden. En dan zijn ze misschien wel aangewezen op de specifieke hulp van daarvoor opgeleide therapeuten.

Niettemin zijn wij allen die ons door Jezus Christus weten aangesproken er van zijntwege toe geroepen en uitgezonden, om onszelf en anderen van al die onreine geesten te vrijwaren, los te maken. En uit het het evangelie mogen we aannemen, dat dat in Christus' naam geen onbegonnen werk is. Laten we het daar op houden.